

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 097-0-Gž-06-000086
Brčko, 21.02.2007. godine

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kadrić Zijada, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.K. iz B. i D.O. – D. iz B. kojeg zastupa staralac S.K., a oboje zastupani po punomoćniku S.M. advokatu iz B.1, protiv tuženih Brčko Distrikta BiH i MC Brčko Distrikta BiH, zastupanih po Kancelariji za zastupanje Vlade Brčko Distrikta BiH – punomoćniku Beganović Edhemu, radi naknade štete vps 450.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženih i žalbi tužitelja protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P-447/77-I od 01.12.2005. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 21.2.2007. godine donio je slijedeće

R J E Š E N J E

Žalbe tuženih i tužitelja se USVAJAJU, i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P-447/77-I od 01.12.2005. godine UKIDA, te predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom tuženi su obavezani da tužiteljima solidarno isplate novčanu nadoknadu za pretrpljenu materijalnu i nematerijalnu štetu i to: tužiteljima K. rođ. S.O i D.O.-D., kao solidarnim povjeriocima, na ime izgubljene zarade do 01.11.2005. godine ukupan iznos od 300.927,60 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 01.11.2005. godine, kao dana izvršenog vještačenja, pa do konačne isplate; tužitelju D.O.-D., na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opšte životne aktivnosti u procentu od 100%, novčani iznos od 25.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 01.12.2005. godine, kao dana presuđenja, pa do konačne isplate; tužitelju D.O.-D., na ime naknade nematerijalne štete za tuđu njegu i pomoć, iznos od 150,00 KM mjesečno, počev od 01.11.2005. godine, kao dana izvršenog vještačenja, pa ubuduće, sve dok za to budu postojali zakonski uslovi, ili do druge odluke suda, s tim što su dospjele obroke dužni isplatiti odjednom, a buduće obroke isplaćivati svakog mjeseca unaprijed, najkasnije do petog u mjesecu, tužiteljici K. rođ. S.O. iz B., kao staraocu tužitelja D.O.-D., sa zakonskom zateznom kamatom na dospjele a neisplaćene obroke, počev od dana dospijeca, pa do konačne isplate; tužitelju D.O.-D. na ime izgubljene zarade zbog umanjene radne sposobnosti, novčanu rentu u iznosu od 420,80 KM mjesečno, počev od 01.11.2005. godine pa na dalje, dok za to budu postojali

zakonski uslovi ili do druge odluke suda, s tim što su dužni dospjele, a neisplaćene obroke rente isplatiti odjednom, a buduće obroke isplaćivati, svakog mjeseca unaprijed, najkasnije do petog u mjesecu, K. rođ. S.O., kao staraocu tužitelja D.O.-D., sa zakonskom zateznom kamatom na dospjele a neisplaćene obroke mjesečnog iznosa rente, počev od dana dospijeća pa do konačne isplate, te da tužiteljima solidarno naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 10.755,86 KM, sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude a pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Istom presudom tužitelji su odbijeni sa viškom tužbenog zahtjeva kao neosnovanim.

Navedenu presudu žalbom pobijaju tuženi i to zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešene primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako da se tužitelji u cjelosti odbiju sa tužbenim zahtjevom kao neosnovanim, a tužitelji žalbom istu presudu pobijaju u dijelu u kome je odbijen višak njihovog tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete zbog umanjenja opšte životne sposobnosti D.O.-D., dijelu u kome je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu zakonske zatezne kamate zaključno sa 01.11.2005. godine na iznos dospjele izgubljene zarade, i to zbog pogrešne primjene materijalnog prava, te u odluci o naknadi troškova parničnog postupka a zbog pogrešne primjene Advokatske tarife, i predlažu da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači tako da se u cijelosti usvoji zahtjev za naknadu nematerijalne štete zbog umanjenja opšte životne sposobnosti tužitelja D.O. i djelimično usvoji zahtjev za isplatu dospjele zakonske zatezne kamate na iznos izgubljene zarade a prema nalazu vještaka S.T., te da se tužiteljima dosude troškovi kako su specificirani u troškovniku od 01.12.2005. godine, kao i troškovi za sastav žalbe.

U odgovoru na žalbu tuženog tužitelji su istakli da zastupnik tuženih u žalbi ponavlja prigovore istaknute u prvostepenom postupku koje je sud ocijenio i dao valjane razloge o neosnovanosti istaknutih prigovora i kako je nižestepeni sud odluku koju je donio pravilno zasnovao na nalazu vještaka M.Ž. (koji nalaz temelji na objektivnim dokazima, odnosno na medicinskoj dokumentaciji, eminentnih zdravstvenih ustanova) odbijajući prijedlog zastupnika tuženih za novo medicinsko vještačenje, odnosno kako su tužitelji učinili vjerovatnim da bi D.O. završio, po redovnom toku stvari srednju školu, te obzirom da tuženi samo paušalno osporavaju iznose dosuđene štete za tuđu njegu i pomoć i buduću štetu u vidu mjesečne rente i kako se dosuđeni iznos od 300.927,60 KM odnosi na dospjelu izgubljenu zaradu do 01.11.2005. godine, a iznos rente od 420,80 KM mjesečno na buduću izgubljenu zaradu od 01.11.2005. godine koja navedenom tužitelju pripada kao buduća šteta po odredbi člana 185. Zakona o obligacionim odnosima, te kako je prigovor nedostatka pasivne legitimacije prvostepeni sud osnovano odbio (jer se Nalog Supervizora za Brčko Distrikt od 13.04.2005. godine na koji se tuženi pozvao i u prvostepenom postupku, ne odnosi na zakonsku obavezu naknade štete, nego na specifične obaveze koje su Entiteti stvorili prije Konačne arbitražne odluke za Brčko) predlažu da se žalba zastupnika tuženih odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi u dosuđujućem dijelu.

U odgovoru na žalbu tužitelja punomoćnik tuženih je istakao da su žalbeni razlozi neosnovani, pa predlaže da se njihova žalba odbije u cjelosti.

Nakon što je pobijanu presudu ispitao u granicama propisanim odredbom člana 365. Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ broj 4/77) ovaj sud je odlučio kao u izreci, a iz slijedećih razloga:

Tužitelji u ovom sporu od tuženih traže naknadu materijalne i nematerijalne štete pozivajući se na odredbu čl.172. Zakona o obligacionim odnosima, pa je obzirom na navode u tužbi i navode tužitelja u postupku bilo nužno prethodno utvrditi postoji li odgovornost tuženih, odnosno utvrditi pravni osnov njihove odgovornosti, a to u konkretnom slučaju znači (da bi se tuženi obavezali na naknadu štete) da je potrebno utvrditi je li ljekar medicinske ustanove u B. postavio pogrešnu dijagnozu bolesti, pa slijedom pogrešne dijagnoze provedeno pogrešno liječenje kada je D.O. u januaru mjesecu 1953. godine, kao osmomjesečna beba, pregledan na zahtjev roditelja od ljekara Opšte bolnice Opštine B. - MC B. zbog izrazito visoke temperature i za istog određeno kućno liječenje medikamentima koji se daju kod liječenja od oboljenja gripa, što je dovelo do posljedica u sferi njegovog psihičkog i fizičkog zdravlja koje se ne mogu sanirati kako je to konstatovala (u nalazu i mišljenju od 06.11.1968. godine) prvostepena invalidska komisija u I. utvrđujući da je D.O. invalid I kategorije.

Kako je za utvrđivanje navedenih činjenica očigledno potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže, bilo je neophodno u postupku izvesti dokaz vještačenjem. Prema podacima spisa predmeta u konkretnom sporu provedeno je vještačenje po vještaku Z.L. – ljekaru neuropsihijatru N. klinike S. i vještaku M.Ž. – ljekaru neurologu sa Instituta za neurlogiju KC N.S., a zatim su tuženi predložili provođenje novog vještačenja smatrajući da su nalazi i mišljenja navedenih vještaka oprečni. Prvostepeni sud je takav prijedlog tuženih odbio, a ocjenu o odgovornosti tuženih za štetu koja je prouzrokovana tužiteljima zasnovao je na nalazu i mišljenju vještaka M.Ž., pa je tužene obavezao da solidarno tužiteljima isplate novčanu nadoknadu za pretrpljenu materijalnu i nematerijalnu štetu, kako je to navedeno u izreci presude.

Tuženi pobijajući prvostepenu presudu u žalbi prije svega ukazuju da je ista donesena uz bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 284. stav 2 tačka 12 Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH (identična odredba je sadržana u članu 354. stav 2 tačka 13 Zakona o parničnom postupku) jer u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, odnosno razlozi o činjenici da je prvostepeni sud, iako u konkretnom sporu postoje dva oprečna nalaza, bez novog vještačenja prihvatio jedan od tih nalaza i to nalaz vještaka M.Ž. ("koji je u nalazu utvrdio uzročno posljedičnu vezu između oboljenja tužitelja D.O. i postupaka ljekara bolnice prednika tuženih) a ne nalaz vještaka Z.L. ("koja nije mogla utvrditi uzročno posljedičnu vezu").

Po ocjeni ovog suda tuženi u žalbi osnovano ističu da pobijana presuda ne sadrži razloge koji ukazuju zašto je prvostepeni sud (koji je dokaz vještačenjem bio dužan provesti saglasno odredbama čl. 250. do 263. Zakona o parničnom postupku) u konačnom prihvatio nalaz vještaka M.Ž., a pri tome nije ocijenio radi li se o oprečnom nalazu ovog vještaka u odnosu na nalaz vještaka Z.L., koju činjenicu su tuženi u postupku posebno isticali. Naime, u okolnostima kada je od tuženih, nakon provođenja dokaza vještačenjem

od vještaka M.Ž. i Z.L., predloženo novo vještačenje sa obrazloženjem da su u pitanju dva oprečna nalaza, prvostepeni sud je po mišljenju ovog suda bio dužan prije svega saslušanjem vještaka (na ročištu) utvrditi da li je u domenu ljekara neuropsihijatra izjašnjavanje o činjenicama kako je to određeno rješenjem kojim je istoj naloženo vještačenje (bez obzira što je vještak Z.L. prihvatila da vještači u konkretnom predmetu i dala nalaz i mišljenje u pismenoj formi, koji je prvostepeni sud cijenio iako ista nalaz i mišljenje nije iznijela na raspravi, saglasno obavezi iz odredbe čl. 260. Zakona o parničnom postupku) a zatim, ako utvrdi da je konkretno izjašnjavanje u domenu njene specijalnosti, morao je ocijeniti jesu li nalazi obzirom na date zaključke oprečni (svakako imajući u vidu da je i jedan i drugi nalaz zasnovan na istoj medicinskoj dokumentaciji priloženoj u spis predmeta) te ukoliko se radi o nesaglasnim nalazima i ukoliko svaki vještak ostane kod datog mišljenja, bilo je nužno odrediti novo vještačenje (kako je to predlagano od tuženih) koje je trebalo povjeriti institutu, određujući timsko vještačenje po vještacima, neurologu, pedijatru i infektologu (kako je to prema podacima spisa predmeta predlagano u postupku i od tužitelja) obzirom da je u pitanju vještačenje koje treba provesti nakon znatne vremenske distance od štetnog događaja i isključivo na osnovu medicinske dokumentacije koja postoji u spisu predmeta.

Imajući u vidu navedeno prvostepeni sud u obrazloženju presude (strana 6 i 7) nije dao valjane i dovoljne razloge u odnosu na činjenicu da odgovornost tuženih u konkretnom sporu treba zasnovati na nalazu vještaka M.Ž. (samo je ocijenio da "nalaz ovog vještaka u potpunosti i objektivno utvrđuje uzročno posljedičnu vezu između oboljenja tužioca i postupaka radnika pravnih prednika tuženih odnosno mjesnih ljekara, a da je nalaz vještaka Z.L. nepotpun i neobjektiviziran jer nije uzeo u obzir sve okolnosti i činjenice od značaja za utvrđivanje uzročno-posljedične veze) pa je osnovan žalbeni prigovor tuženih da je pobijana presuda donesena uz navedenu bitnu povredu odredaba postupka, jer ista, dakle, ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati.

U odnosu na precizirani zahtjev tužitelja (podnesak od 25.11.2005. godine) kojim su tražili isplatu dospjelih zakonskih kamata na materijalnu štetu obračunatu do 01.11.2005. godine u ukupnom iznosu od 1.515.184,27 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od podnošenja zahtjeva do isplate, prvostepeni sud je izrekom presude dosudio tužiteljima, kao solidarnim povjeriocima zakonsku zateznu kamatu na iznos izgubljene zarade počev od 01.11.2005. godine kao dana izvršenog vještačenja pa do konačne isplate pozivajući se na odredbu člana 277. Zakona o obligacionim odnosima. Tužitelji u žalbi ukazuju da je navedena odluka o kamati na izgubljenu zaradu donesena pogrešnom primjenom materijalnog prava jer u konkretnom slučaju njihovom zahtjevu treba udovoljiti primjenom odredbe čl. 186. Zakona o obligacionim odnosima, u vezi sa čl. 279. stav 2 istog zakona. Obzirom na navode obrazloženja prvostepene presude u odnosu na konkretni zahtjev i navode žalbe istaknute u tom pravcu, potrebno je da prvostepeni sud u ponovnom postupku, ukoliko tužitelji ostanu kod navedenog zahtjeva, ocijeni kakav karakter ima potraživanje izgubljene zarade, odnosno radi li se o povremenim (dospjelim) novčanim davanjima te da nakon toga saglasno odredbama Zakona o obligacionim odnosima dosudi pripadajuće zatezne kamate.

U odnosu na žalbene navode tužitelja vezano za odluku o naknadi troškova postupka valja ukazati da je prvostepeni sud, kada odlučujući o zahtjevu za naknadu troškova postupka primjeni određenu advokatsku tarifu a ne prihvati obračun po tarifi na koju se pozvao podnosilac zahtjeva za naknadu troškova, dužan navesti razloge zbog kojih ne prihvata obračun po tarifi podnosioca zahtjeva, pa će u ponovnom postupku imati u vidu navedenu obavezu.

Ostali žalbeni navodi tužitelja i tuženih koji se odnose na to da je prvostepeni sud pogrešno primjenio materijalno pravo odnosno odredbe Zakona o obligacionim odnosima kada je utvrdio visinu novčane naknade za pojedine vidove materijalne i nematerijalne štete kao i žalbene navode koji se odnose na nedostatak pasivne legitimacije na strani Brčko Distrikta, prvostepeni sud će imati u vidu u ponovnom postupku.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će pored navedenog cijeliti da je u konkretnom sporu tuženi i MC B., a da saglasno odredbama Statuta Brčko Distrikta BiH, pravo da tuži i da bude tužen odnosno svojstvo pravnog lica ima Brčko Distrikt BiH.

Sa navedenih razloga valjalo je prvostepenu presudu ukinuti, a na osnovu odredbe člana 369. i 370. Zakona o parničnom postupku, pa će u ponovnom postupku prvostepeni sud otkloniti nedostatke na koje je ukazao ovaj sud, kao i cijeniti potrebu novog finansijskog vještačenja i sa valjanim razlozima donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,

Zijad Kadrić